

SIMONE KERN

Nowy ogród naturalny

Zaskakujące inspiracje i łatwa pielęgnacja

Świat Książki

Spis treści

Ogród jako część natury 9

- Tęsknota za naturą 10
- Ogród blisko natury 14
- Idea ogrodu naturalnego 18
- Naturalizm – nowa estetyka 24
- Ogród preriowy i stepowy 26
- New German Garden Style 28

Preria i step 33

- Preria w ogrodzie 34
- Zakładanie ogrodu preriowego 38
- Przegląd bylin preriowych 42**
- Step w ogrodzie 44
- Okazale byliny w ogrodzie naturalnym 46
- Przegląd bylin uzupełniających 49**
- Praktyka – nie magia 50
- Przegląd roślin cebulowych i geofitów 53**
- Inspirujące trawy 54
- Trawy do nasadzeń 58
- Przegląd traw ozdobnych 60**

Ogród żwirowy 63

- Ogród żwirowy na wzór natury 64
- Styl ogrodu żwirowego 66
- Planowanie ogrodu żwirowego 70
- Ogród żwirowy w praktyce 74
- Rośliny do ogrodu żwirowego 76
- Przegląd roślin do ogrodu żwirowego 78**

Staw i brzeg stawu 81

Pramateria – woda 82

Woda – źródło życia 84

Wszystko płynie 88

Rośliny nad stawem 90

Przegląd roślin stawowych 92

Architektura i woda 94

Przyjemna kąpiel 96

Las i jego brzeg 99

W obronie drzew w ogrodzie 100

Nowoczesny ogród leśny 102

Struktura liści w zacienionym ogrodzie 104

Liście i kwiaty 106

Ulubione zakątki w cieniu 108

Przegląd bylin cieniulubnych 110

Mobilne cieniste ogrody 112

Ogród dla ludzi i zwierząt 115

Ogród dla odkrywców 116

Rośliny dla zmysłów 118

Przegląd roślin o kwiatach pachnących 122

Przegląd ziół 126

Ogród dla fauny 128

Przegląd roślin dla owadów i ptaków 134

Ogród na pokolenia 136

Indeks 138

Wstęp

Niedawno jeden z moich klientów opowiadał zachwycony, że znalazł w swoim ogrodzie salamandrę plamistą, niedługo potem pewien znajomy doniósł mi o niezwykłym odkryciu: o przepięknym pазiu królowej, który usiadł na budlei w jego ogrodzie. Prawie codziennie słyszę o podobnych przypadkach. Ale żeby coś takiego się działo, warunkiem jest stworzenie różnorodnego, naturalnego skupiska roślin, czyli właśnie ogrodu naturalnego. Sama preferuję taki model od lat zarówno we własnym ogrodzie, jak również u moich zleceniodawców, i to z wielką radością. W czasach gdy w naturze roślinność staje się coraz mniej różnorodna, mamy szansę przywrócić równowagę, tworząc u siebie naturalny ogród. Ogród naturalny to nie jest jakiś określony styl, tylko nastawienie pełne pozytywnej energii życiowej. Dzięki temu uwrażliwiamy się na małe i duże rzeczy, które możemy odkrywać nawet we własnym ogrodzie. Dlatego w książce ukazuję przykłady z natury, od której możemy się tak wiele nauczyć. Pozwala to zrozumieć, dlaczego w określonym miejscu w ogrodzie niektóre rośliny zawsze rosną lepiej niż inne albo dlaczego wokół niektórych kwiatów aż roi się od pszczoł. Książka ta ma również stać się inspiracją do stworzenia takiego właśnie ogrodu, gdyż nie ma nic prostszego niż obcowanie z naturą. Ogród naturalny jest kolorowy i różnorodny, daje radość, jest zgodny z duchem czasu i zarazem przyszłościowy. Znajdźcie zatem przyjemności w obcowaniu z żywą naturą!

Simone Kern, Argenbühl, lipiec 2011

Ogród preriowy i stepowy

Podczas gdy w gęsto zasiedlonej Europie zastanawiano się nad ideą ogrodów naturalnych, w rozległych Stanach Zjednoczonych głównym elementem ogrodów, określającym ich styl, był *lawn* – pieczołowicie pielęgnowany trawnik.

New American Garden

Pierwszymi symptomami nadchodzącego przełomu we wczesnych latach 50. ubiegłego wieku stały się wspólne projekty i ścisła współpraca architekta Franka Lloyda Wrighta i architekta krajobrazu Jensa Jensena. Powstające dzięki nim posiadłości były przeważnie w stylu preriowym, ale dotyczyło to głównie architektury. Takie podejście zmieniło się całkowicie dzięki pochodzącemu z Niemiec architektowi krajobrazu Wolfgangowi Oehme. Jako wielki miłośnik idei Foerстера początkowo miał mnóstwo problemów w nowej ojczyźnie: wszystkie rośliny, głównie byliny i trawy, cała gama gatunków, do których przyzwyczał się w Europie, była tutaj nieobecna. Oehme nawiązał współpracę, podobnie jak później Oudolf w Holandii, z firmami ogrodniczymi. Zaczęły one produkcję bylin, których potrzebował do swoich projektów. Poszedł jednak o krok dalej, sięgnął po zasoby północnoamerykańskiej prerii, a raczej tego, co z niej pozostało. Obecnie zaledwie na 1% powierzchni Ameryki Północnej można znaleźć tę

niepowtarzalną formę wegetacji. Na prerii odkrył prawdziwe bogactwo dziko rosnących bylin, a także dostrzegł nowe możliwości łączenia roślin: podkreślanie roli traw i uzupełnianie ich bylinami preriowymi. Inaczej niż w Europie, nasadzenia te miały być mniej różnorodne strukturalnie, bardziej jednolite, prawie bez różnic w wysokości. Najlepiej wyglądały na większych powierzchniach, dobrze pasowały do czystych linii nowoczesnej architektury. Miały nawiązywać do traw preriowych łagodnie kołyszących się na wietrze. Często projektant konsekwentnie rezygnował z bylin i preferował wyłącznie kompozycje z traw. Od końca lat 70. Oehme rozpoczął współpracę z Jamesem van Swedenem. Obydwaj tworzyli założenia o czystych formach, roślinność natomiast była w najróżniejszych barwach. W Stanach Zjednoczonych mogli projektować wielkie przestrzenie, co w Europie i Niemczech nie byłoby w ogóle możliwe.

Ten duet zapoczątkował rewolucyjny styl ogrodowy w Ameryce, zwany New American Garden. Znaczna liczba traw

Trawy są najlepiej widoczne jesienią, gdyż późno zakwitają. Pośrodku widnieje roślina japońska, a promienie zachodzącego słońca oświetlają miskant chiński.

Przegląd roślin do ogrodu żwirowego

Milek wiosenny (*Adonis vernalis*)
Rodzima bylina, wczesną wiosną pojawiają się żółte kwiaty. Preferuje stanowisko w pełnym słońcu i przepuszczalne podłoże. Nawet same pierzaste liście wyglądają atrakcyjnie.

Pajęcznica liliowata (*Anthericum liliago*)
Delikatne, pachnące białe kwiaty wspaniale dopełniają obraz ogródka żwirowego. Pajęcznica lubi miejsca nasłonecznione i mało zasobne podłoże. Gdy się zadomowi, zostanie na dłużej.

Dyptam jesionolistny (*Dictamnus albus*)
Bylina rozwijająca się najpierw dość opornie, z roku na rok staje się coraz bardziej okazała. Roślina aromatyczna, liście o świeżym, cytrynowym zapachu. Kwiaty niezwykle piękne.

Ostrogowiec czerwony (*Centranthus ruber* 'Coccineus')
To jeden z gatunków wędrujących po ogrodzie, gdyż pozostaje wyłącznie tam, gdzie się dobrze czuje. Im bardziej żwirowe podłoże, tym lepiej. Krótce wegetuje, ale dobrze się rozsiewa.

Kosaciec bródkowy (*Iris x barbata elatior* 'Braithwaite')
Kosaćcom nigdy za dużo słońca i zbyt jałowego podłoża. Nie kwitną długo, ale kwiaty mają niezwykle urok. Liście zimozielone.

Ogród dla fauny

Nie ma chyba ogrodu bez trawnika, a prawie każdy jego posiadacz skarży się, że mimo intensywnego pielęgnowania trawnik nie przypomina wcale typowego, angielskiego. Tak naprawdę tego typu trawiasta pustynia nie ma wartości ekologicznej.

Nawet cztery lata po wysiewie nasion łąka wygląda nadal imponująco.

Łąka – mikrokosmos

Słusznie pojawia się pytanie: czy w takim razie trawnik w ogóle ma sens i czy istnieje jakieś lepsze rozwiązanie? Tak, trawnik ziołowy lub łąka. Te typy wegetacji reprezentują największą liczbę gatunków w Europie Środkowej. A smutna

rzeczywistość jest taka, że ponad 40% wszystkich gatunków dziko rosnących kwiatów uznano za zagrożone. Ma to również konsekwencje dla świata zwierząt. Łąka jest barwnym mikrokosmosem złożonym z traw, kwiatów i ziół. Dla owadów to miejsce żerowania: mogą

zbierać nektar z kwiatów, znajdują puste lodygi, w których bezpiecznie się gnieźdzą, tutaj słychać ćwierkanie świerszczy – na łące stale coś się dzieje. Powinna być koszona tylko kilka razy w roku i w związku z tym roślinność ma określoną wysokość. Dywany kwiatowe stają się kolorowym, wspaniałym łącznikiem z naturalistyczną grupą otaczających je drzew i krzewów. Pojawia się jednak chęć wkroczenia na taką kwiatową łąkę, aby móc z bliska obserwować świat zwierząt. W tym celu warto stworzyć ładnie meandrującą, częściej koszoną trawiastą ścieżkę.

W ogrodzie istnieją też miejsca, gdzie bardziej sensowne ze względów użytkowych i formalnych jest zachowanie krócej koszonej łąki. W takim wypadku zalecane są trawniki kwiatowe i ziołowe. Można tu znaleźć kwiaty łąkowe, jak szalwią lekarską lub złocienie właściwe z nisko wyrastającymi rozetami liści, które unikają uszkodzenia przez kosiarkę.

Co odróżnia zakładanie trawnika kwiatowego od zakładania typowego trawnika? Jeśli ktoś decyduje się na bogatą

Blisko natury we własnym ogrodzie

Innowacja

- Ogrody naturalne XXI wieku
- Tęsknota za naturą
- Łatwe w pielęgnowaniu rabaty z okazałymi bylinami

Inspiracja

- Nasłonecznione ogrody żwirowe i rabaty stepowe
- Zacienione miejsca wypoczynku i oazy spokoju
- Woda jako źródło energii w ogrodzie

Czyste odprężenie

- Kwitnące ogrody periowe
- Subtelne trawy i architektoniczne akcenty z bylin
- Mobilne cieniste ogrody

Dla ludzi i zwierząt

- Rośliny dla duszy
- Śródziemnomorskie królowe kwiatów
- Magnes dla motyli i pszczół

„Ogród naturalny to wspólne dzieło,
w którym spotykają się człowiek, roślina
i zwierzę. To miejsce bycia, a nie
posiadania”.

Simone Kern

 /wydawnictwo.swiat.ksiazki

ISBN 978-83-7943-111-3

9 788379 431113

Nr 90088709

proj. okładki petrinidesign/Daniela Petri
fot. Florapress/GAP